

Nr 90.

Av herr **Pålsson**, om ökat anslag till distributionsanläggningar
m. m. för statens kraftverk.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under »Utgifter för kapitalökning» föreslagit riksdagen att för distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten för statens kraftverk anvisa *dels* på tilläggsstat för år 1920 ett reservationsanslag av 8,000,000 kronor (punkt 58), *dels* för år 1921 ett reservationsanslag av 6,000,000 kronor (punkt 70.)

Granskar man emellertid departementschefens yttrande i detta ärende, finner man, att Vattenfallsstyrelsen efter ingående motivering hemställt om anslag för ändamålet av 12,000,000 kronor på tilläggsstat för 1920 och 7,000,000 kronor å 1921 års stat. Vid angivande av detta senare belopp förutsatte dock styrelsen, att på tilläggsstat för år 1921 sedermera kunde erhållas ej mindre än 7,450,000 kronor. Departementschefen har visserligen ansett de ändamål, vartill medlen skulle användas, vara för landet synnerligen betydelsefulla samt befordra en minskning i stenkolsimporten, men dock föreslagit reduktion av sammanlagda beloppet till 14,000,000, därav 8,000,000 på tilläggsstaten. Vattenfallsstyrelsens siffror äro sålunda minskade med tillsammans 5 miljoner kronor, därav ej mindre än 4 miljoner på tilläggsstaten för 1920.

Med allt erkännande av nödvändigheten att under nuvarande förhållanden söka begränsa statens upplåningsbehov, kan man dock icke finna det nationalekonomiskt berättigat att företaga en så stark minskning i de begärda anslagen för just ifrågakvarande ändamål. Vattenfallsstyrelsen har i sin återopade underdåniga skrivelse i detalj redogjort för orsaken till det stora anslagsbehovet, vilket delvis är en följd av företagen nedprutning i föregående års anslagsäskanden, och därvid särskilt framhållit, hurusom efterfrågan på elektrisk energi på landsbygden fortfarande är så stark, att, om medel funnos tillgängliga, elektrifiering av den ännu icke med elektrisk energi försedda landsbygden inom Trollhätte, Älvkarleby och Motala kraftverks distributionsområden skulle kunna ske till $\frac{2}{3}$ redan under år 1920. I styrelsens kalkyl be-

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 3 saml. 38 häft. (Nr 90—92.)

räknades emellertid anslagsbeloppen efter en betydligt långsammare takt, nämligen så att endast $\frac{1}{3}$ av den vid senaste årsskiftet icke elektrifierade bygden kunde förses med distributionsledningar under vart och ett av åren 1920 och 1921, varför krävdes $4\frac{1}{2}$ miljoner kronor per år. Då av utredningen torde framgå, att de övriga behov, som anslaget för distributionsanläggningar skulle tillgodose, icke i stort sett lära kunna skjutas åt sidan, skulle den av departementschefen föreslagna minskningen i anslagsbeloppen nödvändigtvis i huvudsak komma att gå ut över landsbygdselektrifieringen.

Men en sådan påföljd kan näppeligen anses vara lämplig. Enligt min mening är landsbygdens snara elektrifiering en fråga av kardinal betydelse för vårt land, ej blott därigenom att elektrisk energi ersätter importerat bränsle för alstring av kraft och ljus och sålunda förbättrar vår handelsbalans, utan även därigenom att den minskar svårigheterna för vår modernäring vid anskaffande av nödig arbetskraft, en fördel, som bör ses ur såväl ekonomisk som social synpunkt.

När härtill kommer, att en vidsträcktare användning i allmänhet av vår hydroelektriska energi betyder ökat oberoende av utlandet och att de penningar, vilka nedläggas härför, giva både direkt och indirekt avkastning, synes mig en något ökad upplåning för detta i verklig mening produktiva ändamål icke avskräckande utan tvärtom tillräddig.

Det kan för övrigt varken ur nationalekonomisk eller privatekonomisk synpunkt vara lämpligt att genom stark beskärning av anslagen hindra ett så betydelsefullt företag som statens kraftverksrörelse att utveckla sig så, som efterfrågan på den elektriska energien synes möjliggöra och kräva.

På grund av vad sålunda anförts, hemställes,

att riksdagen måtte för distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten för statens kraftverk anvisa på tilläggsstat för år 1920 ett reservationsanslag av 12,000,000 kronor och på 1921 års stat ett reservationsanslag av 7,000,000 kronor eller, om detta ej kan bifallas, största möjliga belopp utöver de av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen äskade.

Stockholm den 22 januari 1920.

Jöns Pålsson.